

چراغی اظهار داشت: یکی از عوامل غیر رقابتی بودن زنجیره عرضه کالا به وضعیت قوانین مرتبط با شکل گیری بنگاه‌ها در کشور بر می‌گردد. به طوری که در شرایط فعلی، اتحادیه‌های زیر مجموعه اتاق اصناف، بر خلاف اتاق‌های صنایع و بازرگانی، این اختیار را دارند که به متقاضیان جدید، مجوز دهند. با توجه به این که وظایف حاکمیتی دولت به تشکیل‌های صنفی واگذار شده است، هم اکنون بسیاری از تشک‌ل‌های صنفی بسیار مقتدر هستند.

منافع برخی صنوف
مانع رقابتی شدن عرضه کالا است

درگفت وگو با داوود چراغی استاد بارموسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی بررسی شد

۶ دلیل رد طرح حذف قیمت مصرف‌کننده

شود و به دست مصرف‌کننده برسد، بالعکس با پایین‌ترین قیمت (به‌ویژه در محصولات کشاورزی) از تولیدکننده خریداری‌ودر مقابل، با بالاترین قیمت به مصرف‌کننده ارائه می‌شود. همچنین در این شبکه، بخش زیادی از محصولات قاچاق از طریق این سیستم عرضه و توزیع می‌شود. نگاهی به آمارها و تجارب‌رورز دنیا نیز حقایق دیگری را از فاصله‌نظام توزیع کالا در کشور ما با وضعیت مطلوب نشان می‌دهد. با وجود این که در بیشتر کشورهای جهان، سهم نظام توزیع از ارزش افزوده محصولات، حدود هفت درصد است، اما در ایران متأسفانه این سهم حدود ۱۸، ۱۷ درصد است. این آمار نشان می‌دهد سهم بیشتری از قیمت کالاها، در این بخش رسوب کرده بنابراین نظام توزیع مریض است. بر همین اساس باید گفت شرایط نظام توزیع در کشور ما، رقابتی نیست بلکه حتی زمینه‌های انحصار در برخی بخش‌ها به شدت در حال گسترش است.

درباره زمینه‌های انحصاری و غیر رقابتی نظام توزیع، لطفاً توضیح بیشتری بدهید.

چراغی: بخشی از این موضوع به شا کله نظام خرده‌فروشی ما مربوط است. هم اکنون بخش اعظم نظام خرده‌فروشی ما را خرده‌فروشی‌های سنتی، با فضای عرضه محدود تشکیل می‌دهند که از میان‌هزاران برند کالا، تنها تعداد محدودی را می‌توانند تأمین و عرضه کنند. آن‌را هم اختصاص می‌دهند به کالاهایی که اولاً از آن برنده بوده و ثانیاً مهلت بیشتری برای بازپرداخت پول، به آن‌ها بدهد. بنابراین می‌بینیم که عموماً در فروشگاه‌ها، کالا یا بد جانشین کالای خوب می‌شود بنابراین تولیدکننده خوب، در شرایط غیر رقابتی توزیع، خودبه‌خود از نظام توزیع حذف می‌شود. ضمن این که چون فضای غیر رقابتی حاکم است، همان کالا‌های محدود عرضه شده از هر نوع محصول هم به بالاترین قیمت به مصرف‌کننده، عرضه می‌شود. این شکل از توزیع باعث می‌شود مصرف‌کننده، قدرت انتخاب کمتری داشته باشد

و در نهایت، نظام توزیع نیز توانایی حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را از دست بدهد. بعد دیگر غیر رقابتی بودن زنجیره تأمین و عرضه به وضعیت قوانین و مقررات مرتبط با شکل‌گیری و فعالیت بنگاه‌ها در کشور بر می‌گردد. در شرایط فعلی، اتحادیه‌های زیر مجموعه اتاق اصناف، بر خلاف فضایی که بر اتاق‌های صنایع و بازرگانی کشور حاکم است، این اختیار را دارند که به متقاضیان جدید، مجوز دهند و می‌شود گفت با توجه به این که وظایف حاکمیتی دولت به تشکیل‌های صنفی زیر مجموعه اتاق اصناف واگذار شده است، هم اکنون بسیاری از تشک‌ل‌های صنفی مقتدر هستند. شما می‌بینید که در برخی فعالیت‌های صنفی، گرفتن یک مجوز خرده‌فروشی خیلی سخت

و دشوار است و بعضاً تا یک سال طول می‌کشد. موضوعی که به عنوان موانع ورود متقاضیان جدید از آن یاد شده است باعث می‌شود که منافع صنفی در برخی صنوف، الزاماً در راستای منافع کل مردم قرار نگیرد. با این حال می‌توان گفت تشک‌ل‌های زیر مجموعه اصناف باید مانند اتاق صنایع و بازرگانی عمل کنند. یعنی در کنار حمایت از منافع زیر مجموعه خود، به دولت مشاوره تخصصی دهند. نوبین، می‌توانم عرضه چندین رشته کالا را در یک محل پوشش و هزینه‌ها را برای مصرف‌کنندگان کاهش دهم. در شرایط فعلی امکان رشد به این افراد داده نمی‌شود. حتی بذر، هم اکنون فروشگاه‌های زنجیره‌ای را هم زیر مجموعه تشک‌ل‌های صنفی اتاق اصناف محدود کرده‌اند. این اقدام، باعث می‌شود عملاً فروشگاه‌های زنجیره‌ای فعلی، به دنبال جلوگیری از توسعه این بخش باشند. نگاهی به وضعیت کشور‌های پیشرو در این زمینه، جالب توجه است. در آمریکا، محل به‌طور کلی کشور، بازار روز تشکیل شده و حراج صورت می‌گیرد. اما در ایران به روش‌های مختلف جلوی این بازارها می‌گیرند. کشاورزان آمریکا سر مزرعه، یک ده‌که می‌گذارند محصول خودشان را می‌فروشند حتی مردم را تشویق می‌کنند خودشان میوه را بچینند و هنگام تفریح، خرید هم بکنند. همچنین هم اکنون، فعالیت‌های بسیاری از قبیل نانوا‌یی‌های سیار، رواج گسترده‌ای دارد. ویژگی این فعالیت‌های اقتصادی این است که با هزینه خیلی کم، اشتغال ایجاد و محصولی تولید می‌کنند که به عرضه‌ارزان کالا به نفع مردم کرآمد منجر خواهد شد. منتهی در کشور ما جلوی این گونه فعالیت‌ها، به‌هرامی‌که در قانون نظام صنفی وجود دارد، گرفته می‌شود. ما جلوی عرضه مستقیم محصولات را به روش‌های مختلف گرفته‌ایم. چرا؟ چون می‌خواهیم فقط عرضه‌کننده‌های محدودی سود ببرند. همین می‌شود که واردات قاچاق زیاد می‌شود. در صورتی که تهران و حتی شهرهایی مثل مشهد به چندین برابر عرضه‌کننده محصولات نیاز دارند.

برویم سراغ اصل مطلب، نظر شما درباره طرح اخیر وزارت صنعت چیست؟

چراغی: با توجه به مواردی که عرض کردم و در شرایطی که نظام توزیع با همان خصوصیاتی که گفتیم، در فضای

گفت‌وگو

موظف اند فاکتورهای خرید را به خریداران نشان دهند، این کار هم با وضعیت فعلی نظارت و بازرسی دولتی و غیر دولتی و امکانات محدود، دش‌نی نیست. به‌ویژه در شرایطی که فرض کنید شما چندین قلم کالا را از یک فروشنده سوپرمارکت خریداری می‌کنید. بنابراین با توجه به اجحاف گسترده به خریداران در نظام توزیع کشور، مطمئن باشید رعایت سودهای مصوب اتفاق نخواهد افتاد.

با توجه به چالش‌های این طرح، الزامات پیاده‌سازی موفق دستورالعمل اخیر چیست؟

چراغی: ضمن تأکید بر چالش‌های فعلی نظام توزیع که به آن اشاره شد، باید گفت این دستورالعمل در شرایطی خوب است که اولاً حداقل ۴۰ یا ۵۰ درصد بازار را اختیار فروشگاه‌های زنجیره‌ای باشد. در این شرایط فعالان در حوزه عرضه کالا برای کسب سود بیشتر در بازار رقابتی مجبور خواهند بود خدمات بهتر، قیمت کمتر و کیفیت بالاتری ارائه دهند. موضوع دیگر توجه به آزادی ورود به بازار کالاها با تنوع بسیار زیاد عرضه می‌شود. بحث دیگر مربوط به اتخاذ احکام‌های موثرتر برای کنترل حراجی‌هاست. چیزی که الان در سوم شده، این است که مشاهده می‌شود برخی عرضه‌کنندگان، محصولات را با ۴۰ تا ۵۰ درصد تخفیف می‌فروشند. در صورتی که برخی از این محصولات، از ده خارج یا فاسد هستند و مشکل دارند. اما در کشورهای دیگر کیفیت و سلامت محصولات به شدت کنترل می‌شود. اما شاید بتوان مهم‌ترین ملزومات برای اجرای موفق دستورالعمل اخیر در تقویت و جدی گرفتن انجمن‌های حمایت‌های مصرف‌کننده و صوری متأسفانه هم اکنون نقش این انجمن‌ها بسیار ضعیف و صوری است. شما خیلی کم می‌توانید در رسانه‌ها مقاله، گزارش، گفت‌وگو... از آن‌ها پیدا کنید. خودما، باارها شده است در ادبیو تلویزیون رفته‌ایم تا درباره نظارت و بازرسی صحبت کنیم. باین حال می‌بینیم نماینده سازمان حمایت اصلاً حاضر نیست بیاید یا آن‌ها بحث کند! باین وصف، یکی از کارهایی که این انجمن‌ها می‌توانند انجام دهند، تهیه فهرست‌های سیاه تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگانی است که به حقوق مصرف‌کننده توجه ندارند. در کشورهای دیگر، عرضه‌کننده‌ای که نامش در آن فهرست می‌رود، حاضر است چندین هزار یا صدهزار دلار بدهد تا در آن فهرست نباشد. در کشور ما اصلاً چنین فهرستی وجود ندارد.

کیس
نقد و اقساط
ترکیه
دبی
ایرسا ۳۷۶۱۴۸۸۴

گرچستان
آفتاب
استانبول
تایلند
مالزی
دبی
هامون گشت ۳۷۲۹۲۰۰۰
www.hamongasht.com
Telegram: @HAMONGASHT

ویژه عید غدیر خیم
باداب سورت - دریاچه خورت
دفتر خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی آترا
Atratrours
تور گروهی ۶ روزه
شمال
سفر بهتر ۸۲، ۶۶، ۳۷
همدان، شمال، گرمناش، نهرگرد، شیراز، افغانستان
کیش، ششم
۳۸۹۵۵۶۶۶
۰۹۱۵۰۵۸۳۳۱۱

تور جنگل جهان نما
رویانی
ویژه عید غدیر
۳۸۷۹۵۰۱۱
هتل ۵ ستاره
پارمیس
کیش
ترانسفر فرودگاهی، استفر، سونا، جکوزی
سرو میوه، آب معدنی، جای و قهوه
صبحانه و ناهار بصورت بوفه
پارمیس
نماینده اختصاصی هتل
۳۸۴۲۰۴۲۰
WWW.PARMIS724.IR

چارترها تابستان ۹۶
فلو چارتر
آناتالیا - اطلسر گلوبال
فلو چارتر
روسیه - ماهان ایر
گرچستان - زاگرس ایر
آسایر وازیار - ۳۸۴۰۱۴۴۴

طبیعت گروهی
باداب سورت - دریاچه خورت
Atratrours
تور تخصصی گروهی هوایی مستقیم از مشهد از منی
باک آذربایجان
۳۱، ۲۶، ۲۴، ۱۷ شهریور
نقد هتل ویزا اقساط
اصفهان، شیراز، کیش، قشم
آفتاب، استانبول، دبی، مالزی
چین، گرچستان، ویزای شینگن
جاودان سیر
۳۸۷۹۵۰۱۱ - تلگرام ما
@javadanseirtravel

جارتورکننده پروازهای
گوانگجو
چین
گرچستان استانبول
تورهای نمایشگاهی
تورهای تفریحی
پکن، شانگهای، هانگزو
گوانجو، شنژن، ایو
تایلند مالزی سنگاپور اروپا
بلوار خیام جنوبی، نبش خیام ۱۰
۰۵۱۳۷۵۰۵ - ۳۷۶۰۵۰۱

اقامت اسپانیا
۰۵۱۵۱۵۶
خط اختصاصی
با گرفتن اقامت از طریق تمکن مالی بدون سرمایه‌گذاری در بخش مسکن
@abtintravel
@abtin_seir
37 600 540
09304552752
آبتین سیرتوس

استانبول
یکشنبه‌ها
گرچستان
پنجشنبه هر هفته
فردگاه آتاتورک
حقاسیر رضوان
تلفن: ۰۵۱-۳۸۰۶۹
@HGH724
www.HGH724.IR
۳۳۳ داخلی

ویژه تعطیلات شهریور
تورچورت، باداب سورت و آلتدان
شمال
کاردون ۳۸۴۱۱۰۰۰
www.Gardoonttravel.com
@GardoontTravel

اقساط ۱۰ ماهه
مالزی. تایلند
«تاریخ‌های حرکت: ۱۶ و ۲۲ شهریور»
«۷ شب و ۸ روز»
اخذ ویزای تضمینی ۵ ساله مولتی کاتادا
حق ۳۷۶۵۰۸۸۰ - حامیان ۳۸۴۸۰۰۰۴

سوریه
پرواز
سه شنبه هر هفته مستقیم از مشهد
مهدیراق:
CHAMWINGS
مشهد، خیابان خسروی نو،
بین اندرزگو ۱۷۹
۰۵۱-۳۲۲۲۲۲۳۳
داخلی: ۱۵۶-۲۵۱-۲۵۷-۲۵۸
۰۹۱۵ ۴۰۰ ۱۲۸۳
۰۵۱-۳۲۲۲۵